הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקיח

אוֹ שֶׁמִּתְיָרֵא (ג) [ב] (ו) שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ אוֹ שְׁאָר פְּסֵידָא (הגהות סמ״ק (מצוה קלד אות כז) ורבנו ירוחם (נ״ד ח״א)), (ז) [ד]אֲבָל אֲבָנִים וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן (ח) אָסוּר. הַגָּהּ: וּמֻתָּר לִשְׂחֹק (ג) (ט) בְּכַדּוּר אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, אַף עַל גַּב שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא טִיּוּל בְּעָלְמָא (תוספות (יב. ד״ה ה״ג) ורבינו ירוחם (שם)). (י) *וְאִם הִנִּיחַ עֵרוּב, מֻתָּר לְטַלְטֵל וּלְהוֹצִיא (יא) כֹּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ תּוֹרַת כְּלִי אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ לְצֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל (ר״ן פרק ב׳ דביצה (ט. ד״ה ת״ר)): ב [ה]אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיא (יב) שׁוּם דָּבָר בְּיוֹם טוֹב לְצֹרֶךְ

ד שָׁם. ה מָרְדְּכַי בְּסוֹף פֶּרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה (סי׳ תרסז) וְהַתּוֹסָפוֹת בִּכְתֻבּוֹת ז׳ (ע״א ד״ה מתוך).

בְּאֵר הַיטֵב

(ג) שֶׁלֹּא. כְּגוֹן מַפְתֵּחַ שֶׁל תֵּבָתוֹ, סְמַ״ק בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו במפתח). וְיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (שם) אוֹסֵר אֶלָּא אִם כֵּן דַּוְקָא מַפְתֵּחַ לְצֹרֶךְ אֹכֶל נֶפֶשׁ אוֹ תַּכְשִׁיט, וְכֵן הִסְכִּים הַטַּ״ז (סק״א) וְכָתַב דְּכָל בַּעַל נֶפֶשׁ יַחְמִיר לְעַצְמוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם עֵרוּב שֶׁלֹּא לְהוֹלִיךְ עִמּוֹ רַק מַה דְּצָרִיךְ קְצָת לְאֹכֶל נֶפֶשׁ בּוֹ בַּיּוֹם, אֲבָל מִשּׁוּם חֲשַׁשׁ גְּנֵבָה לֹא, בִּפְרָט בְּמָקוֹם שֶׁיּוֹכַל לָתֵת הַמַּפְתֵּחַ לְמִי שֶׁהוּא נֶאֱמָן לוֹ בְּבֵיתוֹ דְּאָז אָסוּר לְדִבְרֵי הַכֹּל. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמַחֲזוֹרִים אָסוּר לְהַחֲזִירָם לְבֵיתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן חוֹשֵׁשׁ שֶׁמָּא יִגָּנְבוּ דְּאָז הִתִּירוּ סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן, אֲבָל אִם הָיוּ מֻנָּחִים שָׁם מִיָּמִים רַבִּים אָסוּר לְהַחֲזִירָם לְבֵיתוֹ בְּיוֹם טוֹב. וְרָאִיתִי כְּשֶׁיּוֹצְאִין לְטַיֵּל חוּץ לָעִיר מְסִירִין הַסַּכִּינִים שֶׁאֵין רְגִילִים עוֹד לֶאֱכֹל, אֲבָל בָּעִיר חוּץ לָעֵרוּב אֵין קְפִידָא כָּל כָּךְ כִּי לֹא תִּקְּנוּ חֲכָמִים עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת אֶלָּא בְּשַׁבָּת שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא כָּל דָּבָר אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁמֻּתָּר לְהוֹצִיא כָּל דָּבָר חוּץ מִמַּה שֶׁאֵין בּוֹ צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל בַּעֲבוּר זֶה לֹא תִּקְּנוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת. מַהַרְשַׁ״ל (שם) עַיֵּן שָׁם. וְטַ״ז (סק״ב) כָּתַב עָלָיו דְּוַדַּאי סַכִּינִים כָּל הַיּוֹם מִקְּרֵי צֹרֶךְ אֹכֶל נֶפֶשׁ, דְּאִי מִזְדַּמֵּן לֵיהּ אֵיזֶה פְּרִי יֹאכַל עִמָּהֶם עַיֵּן שָׁם: (ג) בְּכַדּוּר. וּבְיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (שם) כָּתַב דְּמִנְהָג רַע הוּא דְּאֵין

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [ב] שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ. וְעַיֵּן בְּרַדְבַּ״ז חֵלֶק ג׳ סִימָן תקצ״ב אִם יֵשׁ לְהָקֵל בְּמִי שֶׁיּוֹרֵד בְּיוֹם טוֹב מֵהַסְּפִינָה מִחוּץ לַתְּחוּם, וְהַסְּפִינָה חֲשֻׁבָה לְהִשָּׁבֵר וְהוּא מֻכְרָח לִשָּׂא כֵּלָיו עַל כְּתֵפָיו, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא הַמַּפְתֵּחַ שֶׁסּוֹגֵר בּוֹ הָאֳכָלִין אוֹ הַכֵּלִים שֶׁצָּרִיךְ לְאוֹתוֹ הַיּוֹם אִם יָרֵא לְהַנִּיחוֹ בְּבֵיתוֹ: (ו) שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ. אִם יַשְׁאִירֵם בִּמְקוֹמָן אַף שֶׁאֵינָם כֵּלִים הָרְאוּיִים לְאֹכֶל נֶפֶשׁ. וּמִטַּעַם זֶה מֻתָּר גַּם כֵּן לְהוֹצִיא (ז) מַפְתֵּחַ שֶׁל הַתֵּבָה שֶׁמֻּנָּח שָׁם מְעוֹתָיו אִם יָרֵא לְהַנִּיחוֹ שָׁם בְּבֵיתוֹ, דְּכֵיוָן דְּלִבּוֹ דּוֹאֵג וּמִצְטַעֵר עַל זֶה חָשׁוּב הוֹצָאַת הַמַּפְתֵּחַ צֹרֶךְ עֹנֶג יוֹם טוֹב. וְדַע דְּיֵשׁ (ח) כַּמָּה פּוֹסְקִים שֶׁחוֹלְקִין עַל זֶה וְסוֹבְרִין דְּלֹא הֻתַּר הוֹצָאָה אֶלָּא לְצֹרֶךְ אֹכֶל נֶפֶשׁ מַמָּשׁ אוֹ צֹרֶךְ מִצְוָה וּשְׁאָר דְּבָרִים הַשַּׁיָּכִים לְאוֹתוֹ יוֹם וְכַנַּ״ל אֲבָל לֹא בִּשְׁבִיל הָפְסַד מָמוֹן, (ט) [א]וְנָכוֹן לְהַחְמִיר לִנְהֹג כְּמוֹתָם [וּבִפְרָט בְּמָקוֹם שֶׁיּוֹכַל לִמְסֹר הַכֵּלִים אוֹ הַמַּפְתֵּחַ לְמִי שֶׁהוּא נֶאֱמָן לוֹ בְּבֵיתוֹ דְּאָז אָסוּר לְדִבְרֵי הַכֹּל]. וּמִכָּל מָקוֹם הַמַּחֲזוֹרִים שֶׁהֱבִיאָם (י) בְּיוֹם טוֹב לְבֵית הַכְּנֶסֶת (יא) וּמִתְיָרֵא מִגְּנֵבָה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין צָרִיךְ לָהֶם עוֹד בְּיוֹם טוֹב מֻתָּר לַהֲבִיאָן לְבֵיתוֹ לְדִבְרֵי הַכֹּל, דְּהִתִּירוּ סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן דְּאִם לֹא כֵן לֹא יְבִיאֵם בִּתְחִלָּה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. (יג) אַךְ הַמַּחֲזוֹרִים שֶׁמֻּנָּחִים מִכְּבָר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, (יג) כְּשֶׁאֵין צָרִיךְ לָהֶם עוֹד (יד) בְּיוֹם טוֹב נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַחֲזִירָם לְבֵיתוֹ בְּיוֹם טוֹב אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ שָׁם חֲשַׁשׁ גְּנֵבָה: (ז) אֲבָל אֲבָנִים וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר סְתָם אֲבָנִים שֶׁאֵינָם מְיֻחָדִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ, דְּאִם מְיֻחָדִים הָוֵי לֵיהּ כְּמוֹ כֵּלִים: (ח) אָסוּר. אֲפִלּוּ בְּטִלְטוּל וְכָל שֶׁכֵּן לְהוֹצִיא דְּלֵית בְּהוּ צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל, וּלְכַמָּה פּוֹסְקִים חַיָּב מַלְקוֹת עַל הוֹצָאָתוֹ לִרְשׁוּת הָרַבִּים, (טו) וְאַף לְכַרְמְלִית יֵשׁ עַל כָּל פָּנִים אִסּוּר דְּרַבָּנָן: (ט) בְּכַדּוּר אֲפִלּוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דְּעַל יְדֵי זֶה רָגִיל לְהַעֲבִיר אַרְבַּע אַמּוֹת מִמָּקוֹם לְמָקוֹם אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר דְּהוּא בִּכְלַל טִיּוּל וְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב. וְרַשַׁ״ל (פ״א סי׳ לד) כָּתַב דִּדְבַר תַּמֵּהּ הוּא לְהַתִּיר זֶה דְּאֵין בּוֹ צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל אֶלָּא שְׂחוֹק שֶׁל יְלָדִים וְהַנַּח לָהֶם, אֲבָל לִגְדוֹלִים שֶׁנּוֹהֲגִין כֵּן מִנְהָג רַע הוּא דְּאֵין זֶה שִׂמְחָה וְטִיּוּל אֶלָּא שִׂיחַת יְלָדִים וְקַלּוּת רֹאשׁ, וּבְלָאו הָכִי אֵין דִּין זֶה מֻסְכָּם לְכֻלֵּי עָלְמָא דְּדַעַת הַמְחַבֵּר לֶאֱסֹר כַּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ש״ח סָעִיף מ״ה. וּלְעִנְיַן שְׁאָר מִינֵי שְׂחוֹק (טז) דִּינָן כְּמוֹ בְּשַׁבָּת וּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן של״ח סָעִיף ה׳: (י) וְאִם הִנִּיחַ עֵרוּב וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁהִנִּיחַ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת מִלְּבַד מַה שֶּׁעָשָׂה תִּקּוּן מְבוֹאוֹת בָּעִיר דְּאָז מֻתָּר לְטַלְטֵל וּלְהוֹצִיא מֵחָצֵר לְחָצֵר אֲפִלּוּ דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי. וּמַשְׁמַע דְּאִם לֹא הִנִּיחַ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת אָסוּר לְהוֹצִיא דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל אֲפִלּוּ מֵחָצֵר לְחָצֵר אוֹ מִבַּיִת לְחָצֵר, וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תט״ז בְּסוֹפוֹ וּלְקַמָּן בְּסִימָן תקכ״ח דְּסָתַם הַמְחַבֵּר (יז) כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים דְּלֹא תִּקְּנוּ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת כְּלָל בְּיוֹם טוֹב, וּמֻתָּר לְהוֹצִיא מֵחָצֵר לְחָצֵר אוֹ מִבַּיִת לְחָצֵר אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁאֵין בּוֹ צֹרֶךְ הַיּוֹם כְּלָל, וְהָרַמָּ״א בְּעִנְיָנֵנוּ סָתַם כְּדַעַת הַמַּחְמִירִין בָּזֶה (יח) וּלְפֶלֶא שֶׁלֹּא הִגִּיהַּ שָׁם כְּלוּם. וְרַשַׁ״ל (שם) כָּתַב שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹת עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב וּכְדַעַת הַמְחַבֵּר וְאֵין לְשַׁנּוֹת הַמִּנְהָג, וּמִכָּל מָקוֹם לְכַתְּחִלָּה כְּשֶׁמְּעָרֵב עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת בָּעֶרֶב פֶּסַח לְכָל שַׁבְּתוֹת הַשָּׁנָה יִכְלֹל גַּם יוֹם טוֹב וְיֹאמַר וּלְכָל יוֹם טוֹב כְּדֵי לָצֵאת גַּם דַּעַת הַמַּחְמִירִין. וְדַע דְּאַף הַכֵּלִים שֶׁשַּׁיָּכִים לְאֹכֶל נֶפֶשׁ כְּגוֹן סַכִּינִים וּכְהַאי גַּוְנָא, (יט) אִם כְּבָר גָּמַר סְעֻדָּתוֹ וְלֹא יִצְטָרֵךְ עוֹד אֲלֵיהֶן אָסוּר לְהוֹלִיכָן עִמּוֹ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית. (כ) [ב]וְיֵשׁ מְקִלִּין בְּסַכִּינִים שֶׁמָּא יִזְדַּמֵּן לוֹ אֵיזֶה פְּרִי לַחְתֹּךְ בּוֹ, (כא) מִיהוּ אִם יָדוּעַ לוֹ בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לְסַכִּין בַּהֲלִיכָה זוֹ כְּגוֹן שֶׁהוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת וּכְהַאי גַּוְנָא, אָסוּר לְהוֹלִיכוֹ עִמּוֹ לְדִבְרֵי הַכֹּל: (יא) כֹּל שֶׁיֵּשׁ לוֹ תּוֹרַת כְּלִי. אֲבָל אֲבָנִים וּכְהַאי גַּוְנָא אָסוּר מִשּׁוּם מֻקְצֶה: ב (יב) שׁוּם דָּבָר וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ (כג) שֶׁל אֹכֶל נֶפֶשׁ, דְּלֹא עֲדִיפָא מִבִּשּׁוּל דְּאָסוּר גַּם כֵּן לְצֹרֶךְ עַכּוּ״ם

בַּאוּר הֲלָכָה

בָּרַבִּים, מִשּׁוּם דְּצֹרֶךְ הֲבָאַת גָּדוֹל לֹא שְׁכִיחָא אֶלָּא בְּכִי הָא [מְאִירִי בְּחִדּוּשָׁיו (שם)]. וְעַיֵּן לְעֵיל (ד״ה קסן) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ בָּזֶה:

* וְאִם הִנִּיחַ עֵרוּב מֻתָּר לְטַלְטֵל וְכוּ׳. אָתֵי לְאַפּוּקֵי בָּזֶה מִדַּעַת הָרִיטְבָּ״א (יב. ד״ה וכתב) שֶׁהוּבָא בְּשִׁיטָה מְקֻבֶּצֶת (שם ד״ה וכתב הריטב״א) דִּסְבִירָא לֵיהּ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ז) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו במפתח) בְּשֵׁם הַגָּהַת סְמַ״ק: (ח) הָרֹא״שׁ (שם) וְהַטּוּר וְהָרְאָ״ה בְּחִדּוּשָׁיו (יב. ד״ה בש״א) וּמַהֲרִי״ל (מנהגים) וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַמַּהַרְשַׁ״ל (פ״א סי׳ לד), וּבְשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (ה: אות ד) הוּבָא שְׁתֵּי דַּעוֹת בָּזֶה עַיֵּן שָׁם: (ט) טַ״ז (סק״א) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (י) פּוֹסְקִים: (יא) רַשַׁ״ל (שם) וּפְרִישָׁה וְכֵן מוּכָח מִדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א): (יג) הֵינוּ לְדַעַת הַמַּחְמִירִין מִשּׁוּם גְּנֵבָה: (יג) דְּאִם צָרִיךְ לָהֶם לוֹמַר בְּבֵיתוֹ שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְכֻלֵּי עָלְמָא מֻתָּר לְהַחֲזִירָם לְבֵיתוֹ בְּלִי חֲשַׁשׁ גְּנֵבָה: (יד) רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּיוֹם זֶה, אֲפִלּוּ אִם צָרִיךְ לָהֶם לְיוֹם שֵׁנִי שֶׁל יוֹם טוֹב: (טו) כְּתֻבּוֹת דַּף ז׳ (ע״א) בְּתוֹסָפוֹת דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מִתּוֹךְ עַיֵּן שָׁם וְהוּבָא דִּבְרֵיהֶם בָּאַחֲרוֹנִים: (טז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (יז) כִּדְמוּכָח מִדִּבְרֵי הָרַב הַמַּגִּיד בְּהִלְכוֹת עֵרוּבִין (פ״ח ה״ד) דְּאֵין צָרִיךְ עֵרוּב כְּלָל דְּכָל מַה שֶּׁמֻּתָּר לְטַלְטֵל מֻתָּר לְהוֹצִיאוֹ מֵחָצֵר לְחָצֵר בְּלִי עֵרוּב, וְכֵן מַשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַ״ן פֶּרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה (ו. ד״ה וקיימא) [וְהוּבָא בַּבֵּית יוֹסֵף בְּעִנְיָנֵנוּ (ד״ה כתב הר״ן)]. אָמְנָם הָרַשְׁבָּ״א (יב. ד״ה ומ״מ) חוֹלֵק עַל הָרִי״ף וְהָרַמְבַּ״ם בָּזֶה וּסְבִירָא לֵיהּ דְּגַם בְּיוֹם טוֹב צָרִיךְ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לְכֵלִים שֶׁאֵין צָרִיךְ לָהֶם כִּדְאִיתָא שָׁם בָּרַ״ן [מַאֲמַר מָרְדְּכַי בְּסִימָן תקכ״ח (סק״א), וְנִשְׁאַר שָׁם בִּקְצָת קֻשְׁיָא עַל לְשׁוֹן הַבֵּית יוֹסֵף שָׁם (ד״ה יו״ט שחל) עַיֵּן שָׁם], וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ״א בְּעִנְיָנֵנוּ דִּלְדַעַת הָרִי״ף (ו.) וְהָרַמְבַּ״ם (שם) וְהָרֹא״שׁ (שם סי׳ יט) אֵין צָרִיךְ עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת אַף לְדָבָר שֶׁאֵין צָרִיךְ כְּלָל לְאוֹתוֹ הַיּוֹם, וְהַטַּעַם כֵּיוָן דְּרֹב הוֹצָאוֹת מָצוּי מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְאוֹתוֹ יוֹם לֹא הִצְרִיכוּ חֲכָמִים עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת אַף לְהַמְעוּט שֶׁאֵינוֹ מָצוּי כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַ״ן: (יח) מַאֲמַר מָרְדְּכַי הַנַּ״ל: (יט) רַשַׁ״ל (שם) וְהוּבָא בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). וְדַע דְּמַה שֶּׁכָּתוּב בְּרַשַׁ״ל חוּץ לָעֵרוּב דְּשָׁרִי אֵין הַכַּוָּנָה חוּץ לְצוּרַת הַפֶּתַח שֶׁבָּעִיר דַּהֲלֹא זֶה דּוֹמֶה מַמָּשׁ לְחוּץ לָעִיר דְּאָסוּר, אֶלָּא בְּעִיר הַמֻּקֶּפֶת חוֹמָה וְעַרְבוּ קְצָת אַנְשֵׁי הָעִיר בֵּינֵיהֶן בְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת וּקְצָתָן לֹא עַרְבוּ דְּבָזֶה אֵין לְפַקְפֵּק כָּל כָּךְ מִשּׁוּם דְּכַמָּה רִאשׁוֹנִים מְקִלִּין בְּלֹא עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת כְּלָל [שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים (סי׳ ד ס״ב)], וְהַדִּין עִמּוֹ שֶׁכֵּן מוּכָח לְהַמְעַיֵּן שָׁם בִּפְנִים בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה, וְסָרָה בָּזֶה תְּלֻנַּת אֵיזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁתָּמְהוּ עָלָיו: (כ) טַ״ז (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ה): (כא) הַגְּרַ״ז (ס״א) וּפְשׁוּט: ב (כג) לִכְאוֹרָה לְפִי דַּעַת הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף א׳ דְּמִתּוֹךְ שֶׁהֻתְּרָה וְכוּ׳ הֻתְּרָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ לְגַמְרֵי לֵיתָא לְדִין זֶה, וְכֵן הֵבִיא בֶּאֱמֶת בַּבֵּית יוֹסֵף לְעֵיל סִימָן תקי״ב (ד״ה וכתב הרה״מ) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנָה (פ״א הי״ג) לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם. וּכְבָר עָמְדוּ בָּזֶה בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ה) וּבְיַד אַהֲרֹן (הגב״י) וּמוּכָח מִזֶּה דְּגַם לְהַמְחַבֵּר עַל כָּל פָּנִים מִדְּרַבָּנָן אָסוּר הוֹצָאָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ כְּלָל וּכְמוֹ שֶׁצִּדַּדְנוּ בַּבַּאוּר הֲלָכָה בְּרֵישׁ הַסִּימָן (ד״ה מתוך). אֶלָּא דִּלְפִי מַה שֶּׁהֵבֵאנוּ

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״א) סתם כשיטת המחמירים. ב] וכן כתב להקל בשו״ע הרב (ס״א).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ו מִימְרָא דְּאָמוֹרָאֵי בֵּיצָה כ״ח (ע״ב).
ז שָׁם וּכְרָבִינָא.
ח מִשְׁנָה שָׁם ט׳ (ע״א) וּכְבֵית הִלֵּל.

אֵינוֹ יְהוּדִי. הַגָּהּ: אֲבָל מֻתָּר (יג) לִשְׁלֹחַ לוֹ עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי, כְּגוֹן שֶׁצָּרִיךְ לְהַחֲזִיר מַשְׁכּוֹן (יד) לְאֵינוֹ יְהוּדִי אַלָּם (טו) וְכַדּוֹמֶה לָזֶה (מרדכי סוף פרק קמא דביצה (סי׳ תרסז) ובית יוסף (ד״ה כתב המרדכי) בשם תוספות פרק קמא דכתובות (ז. ד״ה מתוך)): **ג * [ו]לָקַח עֵץ (טז) שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד לְשַׁפּוּד וְצָלָה בּוֹ בָּשָׂר, (יז) אָסוּר (יח) לְטַלְטְלוֹ אַחַר כָּךְ (יט) שֶׁאֵינוֹ כְּלִי, (כ) * אֶלָּא שׁוֹמְטוֹ (ד) וּמַנִּיחוֹ בְּקֶרֶן זָוִית (כא) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזּוֹקוּ בּוֹ, (כב) * [ז]אֲפִלּוּ אֵין עָלָיו בָּשָׂר כְּלָל.** הַגָּהּ: (כג) וּלְצָרְךָ (ה) אֹכֶל נֶפֶשׁ מֻתָּר לְטַלְטֵל הַכֹּל (כד) אֲפִלּוּ מֻקְצֶה (רמב״ם פרק א׳ (הי״ז) ומרדכי (עירובין) ריש פרק בכל מערבין (סי׳ תפט)): **ד (כה) [ח]מֻתָּר לְטַלְטֵל סֻלָּם**

בְּאֵר הֵיטֵב

זֶה שִׂמְחָה וְטִיּוּל לִגְדוֹלִים, אֲבָל לִקְטַנִּים אֵין מוֹחִין. וְנִרְאֶה לִי דִּשְׁאָר מִינֵי שְׂחוֹק דִּינָן כְּמוֹ בְּשַׁבָּת עַיֵּן סִימָן של״ח (ס״ה). מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד): **ג (ד) וּמַנִּיחוֹ.** וְאִם רוֹצֶה לִצְלוֹת בּוֹ שֵׁנִית בָּשָׂר מֻתָּר, ט״ז (סק״ג): **(ה) אֹכֶל.** פֵּרוּשׁ כְּשֶׁצָּרִיךְ לִמְקוֹם הַשַּׁפּוּד לְהַעֲמִיד שָׁם קְדֵרָה מֻתָּר לְסַלְקוֹ:

בֵּאוּר הֲלָכָה

דְּעֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת לֹא מְהַנֵּי רַק לְשַׁבָּת אֲבָל לְיוֹם טוֹב דִּדְבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן צֹרֶךְ הֲלֹא מֻתָּר אַף בְּלִי עֵרוּב, וְלֹא תִּקְּנוּ כְּלָל לִדְבָרִים שֶׁאֵין צֹרֶךְ בָּהֶם וַאֲפִלּוּ עֵרֵב לֹא מְהַנֵּי:

ג * לָקַח עֵץ שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד וְכוּ׳. אֲבָל אִם הוּא מְיֻחָד לַצְלִי בֵּין אִם הוּא שֶׁל עֵץ אוֹ שֶׁל מַתָּכוֹת תּוֹרַת כְּלִי עָלָיו וּמֻתָּר לְטַלְטְלוֹ בְּכָל עִנְיָן שֶׁיִּרְצֶה [בֵּית יוֹסֵף (ד״ה לקח עץ) וְכֵן כָּתַב הָרַשׁ״ל (פ״ג סי׳ כד) עַיֵּן שָׁם]. **וּמִפְּרִי מְגָדִים** (משׁ״ז סק״ג) **מַשְׁמַע דְּרַק לְצֹרֶךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ מֻתָּר** כְּכָל הַכֵּלִים [הַיְינוּ שֶׁמְּלַאכְתּוֹ לְאִסּוּר]. וְעַיֵּן בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א (כח: ד״ה רבינא) וּבְחִדּוּשֵׁי רְאָ״ה (שם ד״ה אר״י) שֶׁמְּפָרְשִׁים הַסֻּגְיָא בְּשַׁפּוּד שֶׁל מַתָּכוֹת עַיֵּן שָׁם מַה שֶּׁהֶאֱרִיכוּ בָּזֶה, וְאָנוּ פֵּרַשְׁנוּ לְפִי פֵּרוּשׁ הַטּוּר וּכְמוֹ שֶׁהֶעְתִּיקוֹ הַמְחַבֵּר, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

*** אֶלָּא שׁוֹמְטוֹ. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (ס״ק כא) וּמַה שֶׁחִלַּקְנוּ בֵּין נִדּוֹן דִּידָן לְהַהִיא דְּקוֹץ, וְהוּא כְּדֵי לְיַשֵּׁב קֻשְׁיַת הַט״ז (סק״ג) [וְתֵרוּצוֹ הוּא דֹּחַק גָּדוֹל], וּמֵעַיִן זֶה כָּתַב בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ב) וְכֵן מוּכָח מֵהַמְּאִירִי (שם ד״ה שפוד). **אֶלָּא דְּקָשֶׁה עוֹד מֵהַהִיא דְּסִימָן ש״ח הַנַּ״ל בְּסָעִיף ו׳ בַּהַגָּ״ה וּמְקוֹרוֹ מִכָּלְבּוֹ** (סי׳ לא) **דְּשִׁבְרֵי כֵּלִים בְּמָקוֹם שֶׁיְּכוֹלִין לְהַזִּיק כְּגוֹן זְכוּכִית שֶׁנִּשְׁבְּרָה עַל הַשֻּׁלְחָן אוֹ בַּבַּיִת בְּמָקוֹם שֶׁהוֹלְכִין מֻתָּר לְטַלְטֵל הַשְּׁבָרִים וְלֹא הִצְרִיךְ שָׁם טִלְטוּל מִן הַצַּד, וְאֶפְשָׁר דִּזְכוּכִית בָּרִי טְפֵי הָזַיְקָא וְלֹא הֶחְמִירוּ לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּי** (וְיֵשׁ לְכַוֵּן זֶה בְּדִבְרֵי הַמְּאִירִי שֶׁהֵבֵאתִי בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס״ק כח)). **וְיוֹתֵר נָכוֹן לוֹמַר דְּאִם נַחְמִיר בְּכָאן כְּהַפּוֹסְקִים דְּאַף לְרָבִינָא צָרִיךְ לִשְׁמֹט דַּוְקָא הוּא הַדִּין גַּם שָׁם כֵּן,** וְאֶפְשָׁר דְּכָלְבּוֹ כָּתַב שָׁם עִקַּר הַדִּין וְאַגַּב שִׁיטְפֵיהּ לֹא נָחֵית שָׁם לְבָאֵר הַפְּרָטִים. **וְכֵן מָצָאתִי שָׁם בְּעוֹלַת שַׁבָּת** (ס״ק טו) **שֶׁכָּתַב וּמִיהוּ אִם יָכוֹל לִטֹּל הַזְּכוּכִית עַל יְדֵי טִלְטוּל מִן הַצַּד לֹא יְטַלְטֵל לְהַדְיָא עַיֵּן שָׁם, וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

*** אֲפִלּוּ אֵין עָלָיו בָּשָׂר כְּלָל. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ב. וּמְבֹאָר בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ לְהָרַשְׁבָּ״א** (בית מועד שער ב סי׳ ח) **דִּבְיֵשׁ עָלָיו בָּשָׂר אֲפִלּוּ בְּפָחוֹת מִכַּזַּיִת מֻתָּר לְשָׁמְטוֹ אֲפִלּוּ בְּמָקוֹם דְּלֵיכָא לְמֵיחַשׁ לְהָזַק,** וּמְקוֹרוֹ מֵהַהִיא דְּרַב מַלְכִּיָּא (כח:) דְּאָמַר שׁוֹמְטוֹ וַעֲלָהּ קָאָמַר ר׳ חִיָּיא בַּר אָשֵׁי וְהוּא שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר וְעַל כָּרְחֲךָ דְּלָאו מִטַּעַם הָזַק הוּא דְּזֶהוּ מֵימְרָא דְּרָבִינָא אַחַר זֶה שֶׁאָמַר אֲפִלּוּ אֵין עָלָיו וְכוּ׳ מִידִי דְּהָוֵי אַקּוֹץ, וּמַשְׁמַע דְּאָמוֹרָאֵי קַמָּאֵי לָאו מִטַּעַם קוֹץ קָשָׁרוּ אֶלָּא דְּכֵיוָן דְּיֵשׁ עָלָיו מְעַט בָּשָׂר אַף שֶׁאֵינוֹ שֵׁעוּר חָשׁוּב אֵין לְאָסְרוֹ, וְגוֹרֵס בַּשַּׁ״ס וְהוּא שֶׁיֵּשׁ עָלָיו בָּשָׂר וְכֵן הוּא הַגִּרְסָא בְּעִטּוּר (ח״ב דף קמא:) וּבְאוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ שנז) וּבְשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי׳ רנא) וּבְחִדּוּשֵׁי הָרְאָ״ה (שם ד״ה אר״ח). **וּלְפִי זֶה מוֹסִיף הָרַשְׁבָּ״א עוֹד שָׁם דִּבְהָיָה עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר אֵין צָרִיךְ אֲפִלּוּ לַעֲשׂוֹת שִׁנּוּי וּמְטַלְטֵל לְהַדְיָא וַאֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּמְקוֹם הָזַיְקָא** וּכְמוֹ דְּאָמְרִינַן לְעִנְיַן עוֹר בְּמַתְנִיתִין בְּפֶרֶק קַמָּא דְּבֵיצָה (מ״ה) דְּאִם יֵשׁ עָלָיו כַּזַּיִת בָּשָׂר מְטַלְטֵל אֶת הָעוֹר אַגַּבָּהּ, וְכֵן כָּתַב הָרַ״ן (טו: ד״ה שפוד) וְכֵן מַשְׁמַע דַּעַת הָרְאָ״ה עַיֵּן בְּחִדּוּשָׁיו (שם). **וְדַע דִּלְגִרְסָתֵנוּ בַּשַּׁ״ס וְהִיא גַּם כֵּן גִּרְסַת הָרִי״ף** (שם) **וְהָרֹא״ש** (פ״ג סי׳ יג), **דִּין בָּתְרָא שֶׁל הָרַשְׁבָּ״א אֵין לוֹ** כִּדְאִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן תקי״ב (ס״א): **(יג) לִשְׁלֹחַ לוֹ וְכוּ׳.** אַף דַּאֲמִירָה לְעַכּוּ״ם שְׁבוּת, בִּמְקוֹם צֹרֶךְ כְּהַאי גַּוְנָא סָמְכִינַן אַפּוֹסְקִים דִּרְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁלָּנוּ כַּרְמְלִית הוּא וְהָוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת בִּמְקוֹם צֹרֶךְ וְשָׁרִי וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן שכ״ה סָעִיף ב׳: **(יד) לְנָכְרִי אַלָּם.** וַאֲפִלּוּ לֵית בֵּיהּ חֲשַׁשׁ סַכָּנָה: **(טו) וְכַדּוֹמֶה לָזֶה.** כְּגוֹן מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם וְכַנַּ״ל (ס״ק יג) שָׁם: **ג (טז) שֶׁאֵינוֹ מְיֻחָד וְכוּ׳.** וְלֹא הֱכִינוֹ מִבָּעֶרֶב לְכָךְ וּמִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְצֹרֶךְ זֶה וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תק״ב סָעִיף ג׳ בַּהַגָּ״ה, וּמַיְרֵי שֶׁהָיָה עֵץ יָבֵשׁ שֶׁרָאוּי לְהַסָּקָה וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״ב: **(יז) אָסוּר וְכוּ׳.** דְּעַל יְדֵי הַצְּלִיָּה נַעֲשֶׂה הַשַּׁפּוּד מָאוּס וּמֻקְצֶה, וְאַף לְהַמַּתִּירִין מֻקְצֶה בְּיוֹם טוֹב (כג) דַּעַת כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּהָכָא אָסוּר מִשּׁוּם שֶׁאֵין עָלָיו תּוֹרַת כְּלִי: **(יח) לְטַלְטְלוֹ.** אִם אֵינוֹ צָרִיךְ (כד) עוֹד לִצְלוֹת בּוֹ (כה) אוֹ לְהַסִּיק בּוֹ תַּנּוּרוֹ, דְּעֵצִים לֹא נִתְּנוּ אֶלָּא לְהַסָּקָה וּכְהַאי גַּוְנָא: **(יט) שֶׁאֵינוֹ כְּלִי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּעַל יְדֵי זֶה שֶׁעוֹשֶׂה בּוֹ מַעֲשֶׂה שַׁפּוּד (כו) לֹא נַעֲשֶׂה כְּלִי: **(כ) אֶלָּא שׁוֹמְטוֹ.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי לִטְלוֹ אַחַר צְלִיָּתוֹ וּלְהַנִּיחוֹ כְּדַרְכּוֹ, אֶלָּא שׁוֹמְטוֹ (כז) מַהֵר בִּגְרִירָה וְטִלְטוּל מִן הַצַּד עַד שֶׁיַּעֲבִירוֹ מִלְּפָנָיו לְקֶרֶן זָוִית: **(כא) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזּוֹקוּ בּוֹ.** וּכְהַהִיא דִּלְעֵיל סִימָן ש״ח סָעִיף י״ח לְעִנְיַן קוֹץ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּמִיהוּ הָתָם לֹא הִצְרִיכוּ טִלְטוּל מִן הַצַּד מִשּׁוּם דְּהוּא (כח) הֶזֵּקָא דְּרַבִּים: **(כב) אֲפִלּוּ אֵין עָלָיו בָּשָׂר כְּלָל.** וְכָל זֶה בְּמֻנָּח בְּמָקוֹם שֶׁעוֹבְרִין בְּנֵי בֵיתוֹ שָׁם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְחַבֵּר כְּדֵי שֶׁלֹּא יִזּוֹקוּ, הָא אִם מֻנָּח מִן הַצַּד (כט) אָסוּר לָזוּז אוֹתוֹ: **(כג) וּלְצֹרֶךְ אֹכֶל נֶפֶשׁ וְכוּ׳.** כְּגוֹן אֲבָנִים אוֹ עָפָר הַמֻּנָּחִים לִפְנֵי פֵּרוֹת מֻתָּר לְטַלְטְלָם וְלַהֲסִירָם כְּדֵי לָבוֹא אֶל הַפֵּרוֹת וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר לְעֵיל (ל) סוֹף סִימָן תק״ט (ס״ז), וְהוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ מֻתָּר לְטַלְטֵל הָעֵץ וְלַהֲסִירוֹ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁמֻּנָּח אִם צָרִיךְ לְהַעֲמִיד שָׁם אֹכֶל נֶפֶשׁ וְכַדּוֹמֶה בִּשְׁבִיל שִׂמְחַת יוֹם טוֹב. וְכָל זֶה בִּשְׁבִיל אֹכֶל נֶפֶשׁ וְשִׂמְחַת יוֹם טוֹב הָא לְצֹרֶךְ גּוּפוֹ וּמְקוֹמוֹ בְּעָלְמָא אָסוּר וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן תק״ב סָעִיף ג׳ וְהִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן כ״א דַּעַת כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דְּהוּא רַק לְמַאן דְּאָסַר מֻקְצֶה, אֲבָל לַיֵּשׁ אוֹמְרִים בְּסִימָן תצ״ה (ס״ד) דְּמֻקְצֶה שָׁרִי בְּיוֹם טוֹב עֵצִים שֶׁעוֹמְדִים לְהַסָּקָה מֻתָּרִים גַּם לִשְׁאָר תַּשְׁמִישׁ, אָכֵן בְּעִנְיָנֵנוּ (לא) דַּעַת כַּמָּה אַחֲרוֹנִים דִּבְעֵץ שֶׁצָּלוּ בּוֹ הוּא מֻקְצֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא וְכַנַּ״ל (ס״ק יז): **(כד) אֲפִלּוּ מֻקְצֶה.** כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם (כלל קא ס״ה) אִם הָיָה מֻנָּח מַפְתֵּחַ שֶׁל אֳכָלִין בְּתֵבָה הַמְיֻחֶדֶת לְמָעוֹת וּמֻנָּח בּוֹ מָעוֹת, מֻתָּר לְהוֹצִיא הַתֵּבָה כְּדֵי לִקַּח מִמֶּנּוּ הַמַּפְתֵּחַ, וּמֻתָּר גַּם כֵּן לְהַחֲזִירוֹ אִם חוֹשֵׁשׁ לִגְנֵבָה (דְּהִתִּירוּ סוֹפָן מִשּׁוּם תְּחִלָּתָן): **ד (כה) מֻתָּר**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

לְעֵיל סִימָן תקי״ב בַּבֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה אין) **בְּשֵׁם אֵיזֶה פּוֹסְקִים מְלָאכָה בַּעֲבוּר נָכְרִי גָּרַע טְפֵי וְאֶפְשָׁר דְּבָזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא אָסוּר וַאֲפִלּוּ מִדְּאוֹרַיְיתָא, וּלְעִנְיַן צֹרֶךְ בְּהֶמְתּוֹ עַיֵּן שָׁם בַּבֵּאוּר הֲלָכָה,** וְעַיֵּן בִּפְנֵי יְהוֹשֻׁעַ וּבְקָרְבַּן נְתַנְאֵל בַּסּוּגְיָא דְּבֵיצָה י״ב (פנ״י ד״ה בתוד״ה השוחט, ק״נ סי׳ יח אות ל) שֶׁכָּתְבוּ גַּם כֵּן כְּעֵין זֶה, **וּלְפִי זֶה אֵין רְאָיָה לְהוֹצָאָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ בְּעָלְמָא.** וּמִיהוּ לְהַפּוֹסְקִים שֶׁהֵבֵאנוּ בְּרֵישׁ סִימָן זֶה (בה״ל ד״ה מתוך) דְּהוֹצָאָה שֶׁלֹּא לְצֹרֶךְ כְּלָל מִדְּאוֹרַיְיתָא אָסוּר בְּוַדַּאי גַּם בְּנִדּוֹן דִּידָן אָסוּר מִדְּאוֹרַיְיתָא לְכֻלֵּי עָלְמָא: **ג (כג)** תּוֹסָפוֹת (כח: ד״ה רבינא) וְרַ״ן (טו: ד״ה ומכאן) וְכֵן פָּסְקוּ רַשַׁ״ל (פ״ג סי׳ כד) וְאַלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) וְהַגְּרַ״ז (ס״ה): **(כד) דְּאִם צָרִיךְ לִצְלוֹת מֻתָּר לִקְחוֹ כְּדֵי לִצְלוֹת אֲבָל לֹא מִקֹּדֶם לָזֶה** [פְּרִי מְגָדִים (משׁ״ז סק״ג)]: **(כה)** בְּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּלִצְלוֹת בּוֹ דְּהִתִּירוּ רַק מִשּׁוּם מַה לִּי לִצְלוֹת בּוֹ מַה לִּי לִצְלוֹת בְּגַחַלְתּוֹ וּכְדִלְעֵיל סִימָן תק״ב סָעִיף ג׳ עַיֵּן שָׁם: **(כו)** וּלְהָכִי מֻתָּר לִצְלוֹת בְּעֵץ שֶׁאֵינוֹ מוּכָן וְלֹא דָּמֵי לְסִימָן תק״ז סָעִיף ג׳ עַיֵּן שָׁם: **(כז)** כֵּן פֵּרֵשׁ רַשׁ״י בְּהַהִיא דְּשׁוֹמְטוֹ (כח:) [אֶלָּא שֶׁרַשׁ״י סָבַר דִּלְפִי מַסְקָנַת רָבִינָא מֻתָּר אֲפִלּוּ טִלְטוּל גָּמוּר, וְהַטּוּר אֵינוֹ סוֹבֵר כֵּן עַיֵּן בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ועל מ״ש)] וְכֵן פֵּרֵשׁ הַבֵּית יוֹסֵף דַּעַת הַטּוּר שֶׁהֵם דִּבְרֵי הַמְחַבֵּר.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah